

Škola: Osnovna škola Vladimira Pavlovića u Čapljini

Razred: VIII.

Nastavni predmet: matematika

Datum: 16.03.2020.g.

Nastavna jedinka: Kružnica i krug-ponavljanje

Primjer 1.

Primjenivši poučak o obodnom i središnjem kutu, izračunajmo veličinu središnjeg kuta nad tetivom AB ako je veličina pripadnoga obodnog kuta:

a) $\beta = 27^\circ$,   b) $\beta = 32^\circ 24'$.

Rješenje: Središnji kut nad zadanom tetivom dvostruko je veći od pripadnog obodnog kuta, tj. $\alpha = 2\beta$. Zato je:

a) $\alpha = 2\beta = 2 \cdot 27^\circ = 54$,   b) $\alpha = 2\beta = 64^\circ 48'$.

Primjer 2.

Primjenivši poučak o obodnom i središnjem kutu, izračunajmo veličinu obodnog kuta nad tetivom AB ako je veličina pripadnoga središnjeg kuta:

a) $\alpha = 38^\circ$,   b) 89° ,   c) $144^\circ 26'$.

Rješenje : Obodni kut nad zadanom tetivom dvostruko je manji od pripadnog središnjeg kuta, tj. $\beta = \frac{1}{2}\alpha$. Zato je:

a) $\beta = \frac{1}{2}\alpha = \frac{1}{2} \cdot 38^\circ = 19^\circ$,   b) $44.5^\circ = 44^\circ 30'$,   c) $72^\circ 13'$.

Primjer 3. Izračunajmo opseg kruga polumjera $r=4.5$ cm.

Rješenje : Uvrštenjem zadanog podatka u formulu za opseg $o = 2r\pi$ dobit ćemo da je $o = 2 \cdot 4.5 \cdot \pi$, tj. $o = 9 \cdot \pi$ cm. Uvrstimo li umjesto π njegovu približnu vrijednost, broj 3.14, dobit ćemo da je $o \approx 28.26$ cm.

Primjer 4. Promjer kotača tramvaja rje 72 cm. Koliko se puta okrene taj kotač na putu dugom 3.5 km?

Rješenje: Opseg kotača tramvaja računamo prema formuli $o=d\pi$, pa uz zadani podatak dobivamo da je $o\approx 226.08$ cm, tj. $o\approx 2.2608$ m. Broj okretaja kotača na putu dugom 3.5 km = 3 500 m računamo kao količnik duljine puta i opsega kotača, tj. dobivamo ga dijeljenjem brojeva $3\ 500 : 2.2608\approx 1\ 548.12$, zaključujemo da se kotač tramvaja na tom putu okrene nešto više od 1 548 puta.

Primjer 5. Izračunamo promjer kružnog bazena ako je njegov opseg jednak 27 metara. Želi li Marko napraviti maketu fontane u omjeru 1 : 100, koliki će biti promjer makete?

Rješenje: Uvrstimo li zadani podatak ($o=27$ m) u formulu $o=d\pi$ i uzmemo li da je $\pi\approx 3.14$, dobit ćemo da je $d\cdot 3.14\approx 27$. Odatle nalazimo da je $d\approx 8.599$ m. Dakle, želi li Marko napraviti maketu fontane u omjeru 1: 100, njegov će kružni bazen biti promjera 8.6 cm.

Primjer 1. Izračunajmo površinu kruga kojemu je polumjer $r = 5$ cm.

Rješenje: Uvrštavanjem zadanog podatka u formulu za površinu kruga $p= r^2\pi$ dobit ćemo da je $p=5^2\pi$, tj. $p =25\pi$ cm².

Uvrstimo li umjesto π njegovu približnu vrijednost, broj 3.14, dobit ćemo da je $p=78.5$ cm².

PREPISATI PRIMJERE ZADATAKA SA RJEŠENJIMA U ŠKOLSKU BLIJEŽNICU.

Domaća zadaća

Zbirka zadataka za VIII razred str. 57 zadaci 4,6 i 7